

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
УКРАЇНИ

Кафедра мовної підготовки

Методичні вказівки
з організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти
з навчальної дисципліни

Українська мова (за професійним спрямуванням)

спеціальність 263 «Цивільна безпека»
спеціалізація «Інженерне забезпечення саперних, піротехнічних та
вибухових робіт»

Харків 2016 рік

Методичні вказівки з організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» за спеціалізацією «Інженерне забезпечення саперних, піротехнічних та вибухових робіт».

Розробник: доцент кандидат філологічних наук Лептуга О. К.

Методичні вказівки з організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти рекомендовано кафедрою мовної підготовки

Протокол від « ____ » _____ 20__ року № ____

Завідувач кафедри мовної підготовки

Богданова І. Є.

« ____ » _____ 20__ року

Схвалено вченою радою соціально-психологічного факультету

Протокол від « ____ » _____ 20__ року № ____

Голова вченої ради

соціально-психологічного факультету

Куфлієвський А. С.

« ____ » _____ 20__ року

Самостійна робота – пізнавальна діяльність здобувача вищої освіти, яка здійснюється без прямої допомоги викладача.

Мета самостійної роботи — навчити студента свідомо та самостійно працювати з навчальним матеріалом і науковою інформацією, виховати прагнення до самоорганізації та безперервного підвищення своєї кваліфікації, сприяти формуванню навичок і вмінь, необхідних майбутнім фахівцям.

Форми самостійної роботи:

- виконання домашніх завдань: робота з підручником, конспектом, лекцією та ін.;
- реферування наукової інформації;
- написання наукових статей, оформлення наукових тез.

Продуктивна діяльність самостійного застосування набутих знань для вирішення завдань, що виходять за межі відомого зразка, що вимагає здатності до індуктивним і дедуктивним методам.

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Мова як історична категорія.
2. Мова в Україні: стан, функції, перспективи.
3. Історія розвитку слов'янського усного й писемного мовлення.
4. Історія розвитку українського правопису.
5. Мова і нація сьогодні.
6. Мова і національна психологія.
7. Мистецтво риторики.
8. Мова і професія.
9. Сучасна концепція культури мовлення.
10. Історичне формування ділової мови.
11. Норми ділового спілкування.
12. Культура ведення перемовин.
13. Мовний етикет працівника ДСНС.
14. Психологічні основи вербального спілкування.
15. Психологічні особливості комунікації.
16. Невербальні засоби спілкування.
17. Мова жестів.
18. Виразність мовлення. Основні засоби виразності.
19. Імідж оратора.
20. Вимоги до особистості та діяльності молодого керівника.
21. Ефективність мовленнєвої взаємодії.
22. Стереотипи мовної поведінки.
23. Роль внутрішнього мовлення.

24. Суржик — проблема української мови.
25. Терміни, професіоналізми та фразеологізми.
26. Функціонування слів-термінів іншомовного походження.
27. Етикет службового листування.
28. Конфлікт. Види конфліктів у колективі.
29. Ділова дискусія і суперечка. Культура ведення ділової дискусії.
30. Культура управління. Спілкування в колективі. Керівник і колектив.
31. Складні випадки української орфографії в текстах ділових паперів.

Рекомендована література:

Базова

1. Абрамович С. Д., Чикарькова М. Ю. Мовленнєва комунікація : Підручник. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 472 с.– 472 с.
2. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням. Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 624 с.
3. Гриценко Т. Б. Українська мова та культура мовлення : Навчальний посібник. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 536 с.
4. Загнітко А. П., Данилюк І. Г. Українське ділове професійне мовлення: професійне й непрофесійне спілкування. – Донецьк :ТОВ ВКФ «БАО», 2004. – 480 с.
5. Культура фахового мовлення: навч. посіб.; за ред. Н. Д.Бабич. – Чернівці: Книги ХХІ, 2005. – 572 с.
6. Мацюк З. Українська мова професійного спілкування: навч. посіб./ З. Мацюк, Н. Станкевич. – К.: Каравела, 2005.
7. Українська ділова і фахова мова: пракактичний посібник на щодень; за ред. М. Д. Гінзбурга. – 2-ге вид. – К.: Фірма «ІНКОС», Центр навч. л-ри, 2007. – 672 с.
8. Український правопис. — 4-те вид., випр. й доп. — К.: Наук, думка, 1993. — 240 с.
9. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. – 3-тє вид., виправл. і доповнен. – К.: Алерта, 2012. – 696 с.
10. Шевчук С. В. Українське професійне мовлення : Навчальний посібник. – К. : Алерта, 2011. – 248 с.

Допоміжна

Чинні нормативні документи

1. ДСТУ 3966—2000. «Термінологія. Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять».
2. ДСТУ 1.0:2003. «Національна стандартизація. Основні положення».
3. ДСТУ 1.2:2003. «Національна стандартизація. Правила розроблення національних нормативних документів».

4. ДСТУ 1.5:2003. «Національна стандартизація. Правила побудови, викладання, оформлення та вимоги до змісту нормативних документів» (ISO/IEC Directives, part 2, 2001, NEQ).

Словники

1. Горпинич В. О. Словник географічних назв України: Топоніми та відто-понімічні прикметники: Близько 25 000 слів. — К. : Довіра, 2001. — 526 с.

2. Єрмоленко С. Я., Бибик С. П., Тодор О. Г. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / За ред. С. Я. Єрмоленко. — К. : Либідь, 2001. — 224 с.

3. Куньч З. Риторичний словник / Ред. Л. О. Пустовіт. — К. : Рідна мова, 1997. — 341 с.

4. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. — К. : ВЦ «Академія», 1997. — 752 с.

5. Новий російсько-український словник-довідник юридичної, банківської, фінансової, бухгалтерської та економічної сфери: Близько 85 тис. слів / Уклад. С. Я. Єрмоленко та ін. — К. : Довіра, 1998. — 783 с.

6. Новий російсько-український політехнічний словник: 100 000 термінів-словосполучень / Укладач М. Зубков. — Х.: Гриф, 2005. — 952 с.

7. Орфоепічний словник української мови: В 2-х т. / За ред. М. М. Пещак. — К. : Довіра, 2001.

8. Полюга Л. М. Словник антонімів. — К. : Рад. школа, 1987. — 173 с.

9. Російсько-український словник наукової термінології: Суспільні науки / Й. Ф. Андерш, С. А. Воробйова, М. В. Кравченко та ін. — К. : Наук, думка, 1994. — 600 с.

10. Російсько-український словник наукової термінології: Біологія. Хімія. Медицина / С. П. Вассер, І. О. Дудка, В. І. Єрмоленко та ін. — К. : Наук, думка, 1996. — 660 с.

11. Російсько-український словник наукової термінології: Математика. Фізика. Техніка. Науки про землю та космос. — К. : Наук, думка, 1998. — 888 с.

12. Словник-довідник з культури української мови / Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. — К. : Знання, 2004. — 367 с.

13. Словник іншомовних слів / Уклад. С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута. — К. : Наукова думка, 2000. — 680 с.

14. Словник синонімів української мови: У 2-х т. / А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, С. І. Головащук та ін. — К. : Наук, думка, 1999—2000.

15. Словник української мови: В 11-ти т. / І. К. Білодід та ін. — К.: Рад. школа, 1989. — 336 с.

16. Фразеологічний словник української мови: У 2-х т. / Уклад.: В. М. Білоноженко та ін. — К. : Наук, думка, 1993.

Інформаційні ресурси

1. Українська мова в Інтернеті. — <http://www.novamova.com.ua>.

2. Уроки державної мови. — <http://mova.kreschatic.kiev.ua>.
3. Я розмовляю українською! — <http://www.arkas-proswita.iatp.org.ua>.
4. Українська мова: Енциклопедія. — <http://litopys.narod.ru/ukrmova/umll3.htm>.
5. Умови розвитку офіційно-ділового стилю української мови у 20-х роках ХХ століття. — http://linguist.univ.kiev.ua/Lingur/art_67.htm.
6. Мова ділових паперів. — <http://bpapers.iatp.org.ua/?chapter=Style>.
7. Урядовий портал: Узагальнені форми і зразки документів, інструкції з діловодства відповідних установ. — <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/category>.
8. Приклади складання посадових інструкцій // Всеукраїнська професійна бухгалтерська газета. — <http://www.vobu.com.ua/ua/catalog/lookarchive/43.h>.
9. Класифікація нормативних документів України. document.org.ua/docs/class.php.
10. Logos Group of Companies. Міжнародні документи. — www.amlogos.com/ukrainian/international_about.shtml.